

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Svodná anestezie

Dušan Merta (dusan.merta@seznam.cz)

září 2014

Co nás čeká

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- 1 Definice
- 2 Rozdělení
- 3 Lokální anestetika
- 4 Příprava a monitorace
- 5 Subarachnoidální blokáda
- 6 Epidurální blokáda
- 7 Periferní bloky

Definice

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Místní anestezie

je lokální aplikace farmak (místní anestetika, opioidy) za účelem navození reverzibilní anestezie pouze v požadované oblasti, bez vlivu na vědomí.

Rozdělení

podle místa aplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **topická** (slizniční)

- sprej na sliznice (hlasivky, nosohltan) – *lidokain (Xylocain)*, *trimekain (Mesocain)*
- gel (močová trubice) – *trimekain*
- náplast (EMLA – lidokain, prilokain)

- **infiltrační**

- zasahuje zakončení senzitivních vláken v operačním poli
- indikace – excize, drobné exstirpace, tracheostomie, ...
- extravazální × nitrožilní (Bierův blok)

- **periferní blokády**

- zasahuje nervová vlákna mimo operovanou oblast v centripetálním směru

- **centrální blokády**

- epidurální
- subarachnoidální (spinální)

Rozdělení

podle místa aplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **topická (slizniční)**

- sprej na sliznice (hlasivky, nosohltan) – *lidokain (Xylocain)*, *trimekain (Mesocain)*
- gel (močová trubice) – *trimekain*
- náplast (EMLA – lidokain, prilokain)

- **infiltrační**

- zasahuje zakončení senzitivních vláken v operačním poli
- indikace – excize, drobné exstirpace, tracheostomie, ...
- extravazální × nitrožilní (Bierův blok)

- **periferní blokády**

- zasahuje nervová vlákna mimo operovanou oblast v centripetálním směru

- **centrální blokády**

- epidurální
- subarachnoidální (spinální)

Rozdělení

podle místa aplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **topická** (slizniční)
  - sprej na sliznice (hlasivky, nosohltan) – *lidokain (Xylocain)*, *trimekain (Mesocain)*
  - gel (močová trubice) – *trimekain*
  - náplast (EMLA – lidokain, prilokain)
- **infiltrační**
  - zasahuje zakončení senzitivních vláken v operačním poli
  - indikace – excize, drobné exstirpace, tracheostomie, ...
  - extravazální × nitrožilní (Bierův blok)
- **periferní blokády**
  - zasahuje nervová vlákna mimo operovanou oblast v centripetálním směru
- **centrální blokády**
  - epidurální
  - subarachnoidální (spinální)

Rozdělení

podle místa aplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **topická (slizniční)**
  - sprej na sliznice (hlasivky, nosohltan) – *lidokain (Xylocain)*, *trimekain (Mesocain)*
  - gel (močová trubice) – *trimekain*
  - náplast (EMLA – lidokain, prilokain)
- **infiltrační**
  - zasahuje zakončení senzitivních vláken v operačním poli
  - indikace – excize, drobné exstirpace, tracheostomie, ...
  - extravazální × nitrožilní (Bierův blok)
- **periferní blokády**
  - zasahuje nervová vlákna mimo operovanou oblast v centripetálním směru
- **centrální blokády**
  - epidurální
  - subarachnoidální (spinální)

Lokální anestetika

chemie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **chemická struktura** – slabě zásadité aromatické aminy
- rozpustné různou mírou v tucích i ve vodě
- látky příbuzné kokainu
- dvě hlavní skupiny:

Aminoestery

- relativně nestabilní
- degradací vzniká kyselina p-aminobenzoová (alergické reakce)
- **kokain**, benzokain, **prokain**, chlorprokain, tetrakain, ...

Aminoamidy

- degradace v játrech
- alergie spíše na konzervační látky
- účinnější a s delším poločasem
- dnes převážně používané
- trimecain, lidocain, bupivakain, ropivakain, ...

Lokální anestetika

chemie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **chemická struktura** – slabě zásadité aromatické aminy
- rozpustné různou mírou v tucích i ve vodě
- látky příbuzné kokainu
- dvě hlavní skupiny:

Aminoestery

- relativně nestabilní
- degradací vzniká kyselina p-aminobenzoová
(alergické reakce)
- **kokain**, benzokain, **prokain**, chlorprokain, tetrakain, ...

Aminoamidy

- degradace v játrech
- alergie spíše na konzervační látky
- účinnější a s delším poločasem
- dnes převážně používané
- trimecain, lidocain, bupivakain, ropivakain, ...

Lokální anestetika

chemie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **chemická struktura** – slabě zásadité aromatické aminy
- rozpustné různou mírou v tucích i ve vodě
- látky příbuzné kokainu
- dvě hlavní skupiny:

Aminoestery

- relativně nestabilní
- degradací vzniká kyselina p-aminobenzoová
(alergické reakce)
- **kokain**, benzokain, **prokain**, chlorprokain, tetrakain, ...

Aminoamidy

- degradace v játrech
- alergie spíše na konzervační látky
- účinnější a s delším poločasem
- dnes převážně používané
- trimecain, lidocain, bupivakain, ropivakain, ...

Lokální anestetika

chemie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

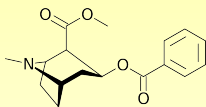
EPI blok

Periferní bloky

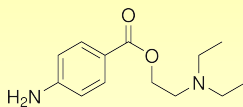
Shrnutí

Ke stažení

Kokain

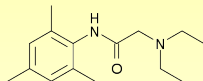

Prokain

- ester
- Novocain

Trimekain

- amid
- Mesocain

Lokální anestetika

toxicita, alergie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- celková toxicita v důsledku průniku do krevního oběhu (následek předávkování nebo nepoznané aplikace do cévy)
- **mozkové projevy intoxikace**
  - už při nižších dávkách než kardiální projevy
  - **varovné známky:** tupý pocit na rtech a jazyku, kovová chuť v ústech, závrať, neklid, ...
  - **vlastní projevy:** křeče, porucha vědomí, útlum dýchání
- **kardiotoxicity**
  - až při vyšší koncentraci, zato ale přímo ohrožuje na životě
  - snížení kontraktility myokardu, poruchy rytmu, vliv na cévy
- **alergická reakce**
  - spíše u esterů
  - zkřížená v rámci skupiny
  - alergická dermatitida → astmatický záchvat → anafylaktický šok

Lokální anestetika

toxicita, alergie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- celková toxicita v důsledku průniku do krevního oběhu (následek předávkování nebo nepoznané aplikace do cévy)
- **mozkové projevy intoxikace**
  - už při nižších dávkách než kardiální projevy
  - **varovné známky:** tupý pocit na rtech a jazyku, kovová chuť v ústech, závrať, neklid, ...
  - **vlastní projevy:** křeče, porucha vědomí, útlum dýchání
- **kardiotoxicity**
  - až při vyšší koncentraci, zato ale přímo ohrožuje na životě
  - snížení kontraktility myokardu, poruchy rytmu, vliv na cévy
- **alergická reakce**
  - spíše u esterů
  - zkřížená v rámci skupiny
  - alergická dermatitida → astmatický záchvat → anafylaktický šok

Lokální anestetika

toxicita, alergie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- celková toxicita v důsledku průniku do krevního oběhu (následek předávkování nebo nepoznané aplikace do cévy)
- **mozkové projevy intoxikace**
  - už při nižších dávkách než kardiální projevy
  - **varovné známky:** tupý pocit na rtech a jazyku, kovová chuť v ústech, závrať, neklid, ...
  - **vlastní projevy:** křeče, porucha vědomí, útlum dýchání
- **kardiotoxicita**
  - až při vyšší koncentraci, zato ale přímo ohrožuje na životě
  - snížení kontraktility myokardu, poruchy rytmu, vliv na cévy
- **alergická reakce**
  - spíše u esterů
  - zkřížená v rámci skupiny
  - alergická dermatitida → astmatický záchvat → anafylaktický šok

Lokální anestetika

toxicita, alergie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- celková toxicita v důsledku průniku do krevního oběhu (následek předávkování nebo nepoznané aplikace do cévy)
- **mozkové projevy intoxikace**
  - už při nižších dávkách než kardiální projevy
  - **varovné známky:** tupý pocit na rtech a jazyku, kovová chuť v ústech, závrať, neklid, ...
  - **vlastní projevy:** křeče, porucha vědomí, útlum dýchání
- **kardiotoxicita**
  - až při vyšší koncentraci, zato ale přímo ohrožuje na životě
  - snížení kontraktility myokardu, poruchy rytmu, vliv na cévy
- **alergická reakce**
  - spíše u esterů
  - zkřížená v rámci skupiny
  - alergická dermatitida → astmatický záchvat → anafylaktický šok

Lokální anestetika

toxicita, alergie – léčba

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- symptomatická léčba – benzodiazepiny, kyslík, doplnění objemu
- léčba arytmií – farmakologická léčba, stimulace
- KPR

podání lipidové emulze u nechtěné i.v. aplikace

- Intralipid 20 % 1ml/kg během minuty
- opakovat podle potřeby po 3–5 minutách
- dostupnost Intralipidu na OS!!!

Lokální anestetika

toxicita, alergie – léčba

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- symptomatická léčba – benzodiazepiny, kyslík, doplnění objemu
- léčba arytmií – farmakologická léčba, stimulace
- KPR

podání lipidové emulze u nechtěné i.v. aplikace

- Intralipid 20 % 1ml/kg během minuty
- opakovat podle potřeby po 3–5 minutách
- dostupnost Intralipidu na OS!!!

Příprava a monitorace pacienta

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **příprava stejná jako u výkonu v CA**

- souhlas s anestezií
- lačný pacient
- premedikace
- periferní i.v. kanyla

- **monitorace**

- **vždy:** EKG, krevní tlak a pulz, saturace
- rozšířená monitorace (CVP, IAP, ...) spíše podle povahy výkonu a stavu pacienta

Příprava a monitorace pacienta

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **příprava stejná jako u výkonu v CA**

- souhlas s anestezií
- lačný pacient
- premedikace
- periferní i.v. kanyla

- **monitorace**

- **vždy:** EKG, krevní tlak a pulz, saturace
- rozšířená monitorace (CVP, IAP, ...) spíše podle povahy výkonu a stavu pacienta

Subarachnoidální blokáda

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- přerušení vedení vzruchu v nervech **míšních kořenů**
- historie
  - 1898 – Bier a Hildebrandt
  - kokain
  - těžké následky vlastní punkce, testování anestezie a následné oslavy
  - zpočátku rezervovaný postoj

Subarachnoidální blokáda

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- přerušení vedení vzruchu v nervech **míšních kořenů**
- historie
  - 1898 – Bier a Hildebrandt
  - kokain
  - těžké následky vlastní punkce, testování anestezie a následné oslavy
  - zpočátku rezervovaný postoj

Subarachnoidální blokáda

Anatomie páteřního kanálu

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

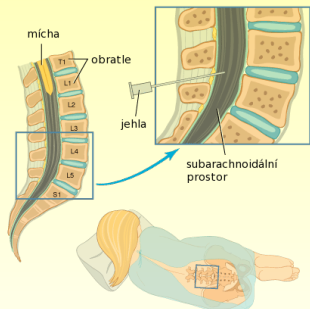
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- mícha končí mezi L_1 a L_2
- míšní obaly
  - tvrdá plena (*dura mater*)
  - pavoučnice (*arachnoidea*) (naléhá na duru)
  - měkká plena (*pia mater*)
- SA prostor mezi arachnoideou a měkkou plenou (vyplněn mokem)

Subarachnoidální blokáda

Indikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Prakticky všechny operace pod úrovní pupku

● **výkony na dolních končetinách**

- ortopedické výkony (kloubní náhrady, zlomeniny, ...)
- cévní výkony (periferní bypassy, varixy)
- amputace
- plastiky

● **výkony v oblasti konečníku (divulze)**

● **hernioplastika**

● **císařský řez**

Subarachnoidální blokáda

Indikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Prakticky všechny operace pod úrovní pupku

● **výkony na dolních končetinách**

- ortopedické výkony (kloubní náhrady, zlomeniny, ...)
- cévní výkony (periferní bypassy, varixy)
- amputace
- plastiky

● **výkony v oblasti konečníku (divulze)**

- hernioplastika
- císařský řez

Subarachnoidální blokáda

Indikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Prakticky všechny operace pod úrovní pupku

- **výkony na dolních končetinách**
  - ortopedické výkony (kloubní náhrady, zlomeniny, ...)
  - cévní výkony (periferní bypassy, varixy)
  - amputace
  - plastiky
- **výkony v oblasti konečníku (divulze)**
- **hernioplastika**
- **císařský řez**

Subarachnoidální blokáda

Indikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Prakticky všechny operace pod úrovní pupku

- **výkony na dolních končetinách**
  - ortopedické výkony (kloubní náhrady, zlomeniny, ...)
  - cévní výkony (periferní bypassy, varixy)
  - amputace
  - plastiky
- **výkony v oblasti konečníku (divulze)**
- **hernioplastika**
- **císařský řez**

Subarachnoidální blokáda

Kontraindikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Absolutní

- nesouhlas pacienta
- sepsa a bakteriémie (riziko meningitidy)
- infekce kůže v místě vpichu
- poruchy koagulace
- hypovolemie, šok
- těžké koronární onemocnění nebo recentní IM

Relativní

- neurologická onemocnění (spíše forenzní důvod)
- stavy po operacích páteře (obtížnější provedení)
- bolesti hlavy
- obecně pacienti s vysokým rizikem
- metastázy v páteři
- tetování v místě vpichu

Subarachnoidální blokáda

Kontraindikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Absolutní

- nesouhlas pacienta
- sepsa a bakteriémie (riziko meningitidy)
- infekce kůže v místě vpichu
- poruchy koagulace
- hypovolemie, šok
- těžké koronární onemocnění nebo recentní IM

Relativní

- neurologická onemocnění (spíše forenzní důvod)
- stavy po operacích páteře (obtížnější provedení)
- bolesti hlavy
- obecně pacienti s vysokým rizikem
- metastázy v páteři
- tetování v místě vpichu

Subarachnoidální blokáda

Provedení

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- pacient v sedě nebo vleže na boku, vyhrbená záda, dezinfekce kůže, rouškování
- prostor L_{2-3} nebo níže (mícha u dospělého člověka)
- *opich podkoží, vodící jehla*
- kolmo ke kůži ve střední čáře (alternativně paramediální přístup)
- odkapává mok → aplikace anestetika (1,5 – 3,5 ml)

pencil
point

Quincke

Subarachnoidální blokáda

Nástup blokády

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

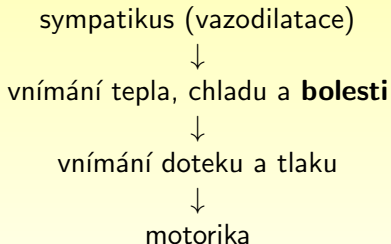
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Subarachnoidální blokáda

Komplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Časné

- pokles TK
- bradykardie
- nevolnost, zvracení
- **totální SA blokáda**
- i.v. aplikace

Pozdní

- **postpunkční bolesti hlavy**
  - mladý člověk a tlustá jehla
⇒ větší riziko
  - příčinou ztráta moku
  - terapie – tekutiny, analgetika,
kofein, *bloodpatch*
- neurologické komplikace
(extrémně vzácné)
- infekce
- hematom
- *Bezold-Jarischův* reflex

Subarachnoidální blokáda

Komplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Časné

- pokles TK
- bradykardie
- nevolnost, zvracení
- **totální SA blokáda**
- i.v. aplikace

Pozdní

- **postpunkční bolesti hlavy**
  - mladý člověk a tlustá jehla
⇒ větší riziko
  - příčinou ztráta moku
  - terapie – tekutiny, analgetika, kofein, *bloodpatch*
- neurologické komplikace (extrémně vzácné)
- infekce
- hematom
- *Bezold-Jarischův* reflex

Subarachnoidální blokáda

Dodatky

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

● hyperbarická technika

- směs LA s glukózou – těžší než mok
- několik minut na boku / v sedě na fixaci blokády
- **indikace:** varixy, artroskopie

● sedlový blok

- žádný nebo minimální pokles TK
- 0,5–1,0 ml

● pokračující technika

Subarachnoidální blokáda

Dodatky

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **hyperbarická technika**
  - směs LA s glukózou – těžší než mok
  - několik minut na boku / v sedě na fixaci blokády
  - **indikace:** varixy, artroskopie
- **sedlový blok**
  - žádný nebo minimální pokles TK
  - 0,5–1,0 ml
- pokračující technika

Subarachnoidální blokáda

Dodatky

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **hyperbarická technika**
  - směs LA s glukózou – těžší než mok
  - několik minut na boku / v sedě na fixaci blokády
  - **indikace:** varixy, artroskopie
- **sedlový blok**
  - žádný nebo minimální pokles TK
  - 0,5–1,0 ml
- **pokračující technika**

Epidurální blokáda

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální anestetika

Příprava

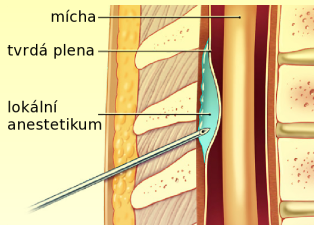
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- EPI prostor – mezi *mater dura* a kostěným a vazivovým skeletem páteřního kanálu
- vyplněn řídkým vazivem a žilní pletení
- různá šíře v různých oblastech páteře (L: 1,5 – 5,0 cm, Th: 0,5 cm)
- **negativní tlak**

Epidurální blokáda

Srovnání epidurální a subarachnoidální anestezie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Epidurální

- větší množství anestetika (riziko toxické reakce)
- horší řiditelnost
- obtížnější technika
- + možnost pokračující analgésie
- + libovolný prostor

Subarachnoidální

- + malé množství anestetika
- + lépe předvídatelné
- + relativně snadná technika
- pokračující technika běžně ne
- jen oblast L páteře
- riziko postpunkčních bolestí

Epidurální blokáda

Srovnání epidurální a subarachnoidální anestezie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Epidurální

- větší množství anestetika (riziko toxické reakce)
- horší řiditelnost
- obtížnější technika
- + možnost pokračující analgésie
- + libovolný prostor

Subarachnoidální

- + malé množství anestetika
- + lépe předvídatelné
- + relativně snadná technika
- pokračující technika běžně ne
- jen oblast L páteře
- riziko postpunkčních bolestí

Epidurální blokáda

Srovnání epidurální a subarachnoidální anestezie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Epidurální

- větší množství anestetika (riziko toxické reakce)
- horší řiditelnost
- obtížnější technika
- + možnost pokračující analgésie
- + libovolný prostor

Subarachnoidální

- + malé množství anestetika
- + lépe předvídatelné
- + relativně snadná technika
- pokračující technika běžně ne
- jen oblast L páteře
- riziko postpunkčních bolestí

Epidurální blokáda

Srovnání epidurální a subarachnoidální anestezie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Epidurální

- větší množství anestetika (riziko toxické reakce)
- horší řiditelnost
- obtížnější technika
- + možnost pokračující analgésie
- + libovolný prostor

Subarachnoidální

- + malé množství anestetika
- + lépe předvídatelné
- + relativně snadná technika
- pokračující technika běžně ne
- jen oblast L páteře
- riziko postpunkčních bolestí

Epidurální blokáda

Srovnání epidurální a subarachnoidální anestezie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Epidurální

- větší množství anestetika (riziko toxické reakce)
- horší řiditelnost
- obtížnější technika
- + možnost pokračující analgésie
- + libovolný prostor

Subarachnoidální

- + malé množství anestetika
- + lépe předvídatelné
- + relativně snadná technika
- pokračující technika běžně ne
- jen oblast L páteře
- riziko postpunkčních bolestí

Epidurální blokáda

Srovnání epidurální a subarachnoidální anestezie

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Epidurální

- větší množství anestetika (riziko toxické reakce)
- horší řiditelnost
- obtížnější technika
- + možnost pokračující analgésie
- + libovolný prostor

Subarachnoidální

- + malé množství anestetika
- + lépe předvídatelné
- + relativně snadná technika
- pokračující technika běžně ne
- jen oblast L páteře
- riziko postpunkčních bolestí

Epidurální blokáda

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- rozsah blokády (počet segmentů) – dán objemem LA
- doba trvání blokády – dána koncentrací a užitým LA
- hloubka anestezie – dána koncentrací a užitým LA

Epidurální blokáda

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- rozsah blokády (počet segmentů) – dán objemem LA
- doba trvání blokády – dána koncentrací a užitým LA
- hloubka anestezie – dána koncentrací a užitým LA

Epidurální blokáda

Provedení

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

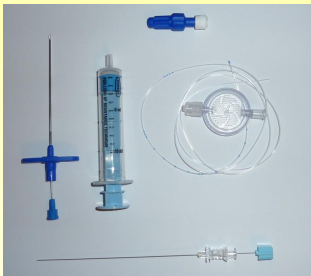
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- obdobná příprava jako u SA
- *Tuohyho* jehla
- 2 základní techniky
  - technika ztráty odporu
LORT – *loss of resistance technique*
  - technika visící kapky
  - (*infúzní technika*)

- **testovací dávka!**
- podání jehlou (*single shot*) × katetr
- kombinovaná technika

Epidurální blokáda

Provedení

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

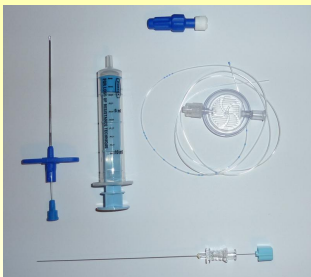
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- obdobná příprava jako u SA
- *Tuohyho* jehla
- **2 základní techniky**
  - technika ztráty odporu
LORT – *loss of resistance technique*
  - technika visící kapky
  - (*infúzní technika*)

- **testovací dávka!**
- podání jehlou (*single shot*) × katetr
- kombinovaná technika

Epidurální blokáda

Provedení

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

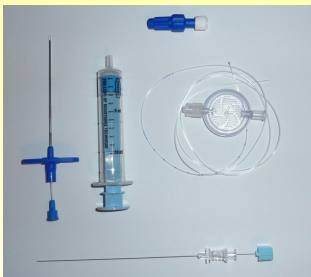
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- obdobná příprava jako u SA
- *Tuohyho* jehla
- **2 základní techniky**
  - technika ztráty odporu
LORT – *loss of resistance technique*
  - technika visící kapky
  - (*infúzní technika*)

- **testovací dávka!**

- podání jehlou (*single shot*) × katetr
- kombinovaná technika

Epidurální blokáda

Provedení

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

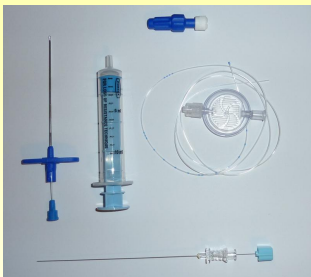
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **testovací dávka!**
- podání jehlou (*single shot*) × katetr
- kombinovaná technika

- obdobná příprava jako u SA
- *Tuohyho* jehla
- **2 základní techniky**
  - technika ztráty odporu
LORT – *loss of resistance technique*
  - technika visící kapky
  - (*infúzní technika*)

Epidurální blokáda

Provedení

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

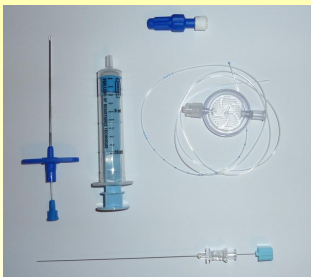
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- obdobná příprava jako u SA
- Tuohyho jehla
- **2 základní techniky**
  - technika ztráty odporu
LORT – *loss of resistance technique*
  - technika visící kapky
  - (*infúzní technika*)

- **testovací dávka!**
- podání jehlou (*single shot*) × katetr
- kombinovaná technika

Epidurální blokáda

Komplikace

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Časné

- perforace tvrdé pleny (rozlišení likvoru od LA)
- totální SA anestezie
- masivní EPI anestezie (dávka!)
- punkce žíly (i.v. podání LA)
- poranění míchy nebo kořene (bolest)
- ...

Pozdní

- (postpunkční) bolest hlavy
- poruchy vyprazdňování
- EPI hematom / absces
- neurologické komplikace
- infekční komplikace

Epidurální blokáda

Komplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

Časné

- perforace tvrdé pleny (rozlišení likvoru od LA)
- totální SA anestezie
- masivní EPI anestezie (dávka!)
- punkce žíly (i.v. podání LA)
- poranění míchy nebo kořene (bolest)
- ...

Pozdní

- (postpunkční) bolest hlavy
- poruchy vyprazdňování
- EPI hematom / absces
- neurologické komplikace
- infekční komplikace

Epidurální blokáda

Koagulace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- nejdříve 4 hodiny po podání *Heparinu*
- *LMWH* naposledy 12 hodin před a nejdříve 2 hodiny po odstranění
- *Clopidogrel* – 7 dní vysadit
- *Ticlopidin* – 14 dní vysadit
- ASA nejsou KI
- *INR* < 1,5 – relativně bezpečné zavedení
- trombocyty > $100 \cdot 10^9 / l$
- cévní výkony s podáním *Heparinu*?
- krvavá punkce a zrušení výkonu?

Epidurální blokáda

Koagulace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- nejdříve 4 hodiny po podání *Heparinu*
- *LMWH* naposledy 12 hodin před a nejdříve 2 hodiny po odstranění
- *Clopidogrel* – 7 dní vysadit
- *Ticlopidin* – 14 dní vysadit
- ASA nejsou KI

- $INR < 1,5$ – relativně bezpečné zavedení
- trombocyty $> 100 \cdot 10^9 / l$

- cévní výkony s podáním *Heparinu*?
- krvavá punkce a zrušení výkonu?

Epidurální blokáda

Koagulace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- nejdříve 4 hodiny po podání *Heparinu*
- *LMWH* naposledy 12 hodin před a nejdříve 2 hodiny po odstranění
- *Clopidogrel* – 7 dní vysadit
- *Ticlopidin* – 14 dní vysadit
- ASA nejsou KI

- $INR < 1,5$ – relativně bezpečné zavedení
- trombocyty $> 100 \cdot 10^9 / l$

- cévní výkony s podáním *Heparinu*?
- krvavá punkce a zrušení výkonu?

Periferní bloky

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- injekce LA do blízkosti nervů nebo pletení
- přerušení vedení bolesti
- **výhody**
  - obecně menší riziko
  - minimální vliv na dýchání a hemodynamiku
  - možné ambulantní provedení
- **nevýhody**
  - větší procento selhání
  - časová náročnost
  - riziko poranění nervů

Periferní bloky

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- injekce LA do blízkosti nervů nebo pletení
- přerušení vedení bolesti
- **výhody**
  - obecně menší riziko
  - minimální vliv na dýchání a hemodynamiku
  - možné ambulantní provedení
- **nevýhody**
  - větší procento selhání
  - časová náročnost
  - riziko poranění nervů

Periferní bloky

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- injekce LA do blízkosti nervů nebo pletení
- přerušení vedení bolesti
- **výhody**
  - obecně menší riziko
  - minimální vliv na dýchání a hemodynamiku
  - možné ambulantní provedení
- **nevýhody**
  - větší procento selhání
  - časová náročnost
  - riziko poranění nervů

Periferní bloky

Nalezení místa aplikace

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- vyvolání parestézií (obsoletní technika)
- orientace podle anatomických znalostí
  - kostěné orientační body
  - pulzace blízkých tepen
- **elektrická stimulace**
  - el. proud $\sim 1\text{mA}$
  - dvoje ruce
- ultrazvuk

Periferní bloky

Nalezení místa aplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- vyvolání parestézií (obsoletní technika)
- orientace podle anatomických znalostí
  - kostěné orientační body
  - pulzace blízkých tepen
- elektrická stimulace
  - el. proud $\sim 1\text{mA}$
  - dvoje ruce
- ultrazvuk

Periferní bloky

Nalezení místa aplikace

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- vyvolání parestézií (obsoletní technika)
- orientace podle anatomických znalostí
  - kostěné orientační body
  - pulzace blízkých tepen
- **elektrická stimulace**
  - el. proud $\sim 1\text{mA}$
  - dvoje ruce
- ultrazvuk

Periferní bloky

Nalezení místa aplikace

Svodná anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální anestetika

Příprava

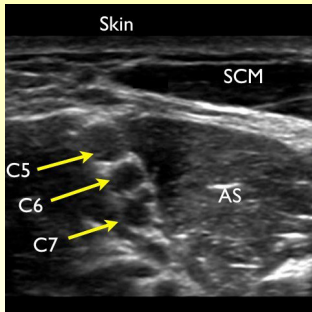
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- vyvolání parestézií (obsoletní technika)
- orientace podle anatomických znalostí
  - kostěné orientační body
  - pulzace blízkých tepen
- **elektrická stimulace**
  - el. proud $\sim 1\text{mA}$
  - dvoje ruce
- ultrazvuk

Periferní bloky

Příklady

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **horní končetiny**
  - interskalenický blok
  - supraklavikulární blok
  - axilární blok
- **dolní končetiny**
  - popliteální blok
  - *footblock*
- **ostatní**
  - hluboký cervikální blok
  - TAP blok

Periferní bloky

Příklady

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **horní končetiny**
  - interskalenický blok
  - supraklavikulární blok
  - axilární blok
- **dolní končetiny**
  - popliteální blok
  - *footblock*
- ostatní
  - hluboký cervikální blok
  - TAP blok

Periferní bloky

Příklady

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- **horní končetiny**
  - interskalenický blok
  - supraklavikulární blok
  - axilární blok
- **dolní končetiny**
  - popliteální blok
  - *footblock*
- ostatní
  - hluboký cervikální blok
  - TAP blok

Periferní bloky

Intravenózní RA – Bierův blok

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

- turniket na HK
- i.v. aplikace cca 50 ml LA
- **výhody:** jednoduchý, rychlý nástup, rychlé odeznění, bezkrevnost
- **nevýhody:** neúplná bezkrevnost, rychlé odeznění, možnost systémových účinků LA

August Karl Gustav Bier
(1861 – 1949)

Periferní bloky

Intravenózní RA – Bierův blok

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

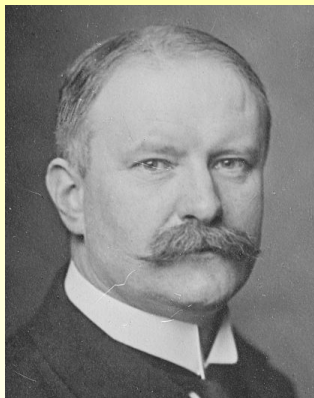
SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

August Karl Gustav Bier
(1861 – 1949)

- turniket na HK
- i.v. aplikace cca 50 ml LA
- **výhody:** jednoduchý, rychlý nástup, rychlé odeznění, bezkrevnost
- **nevýhody:** neúplná bezkrevnost, rychlé odeznění, možnost systémových účinků LA

Take home message

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

**Použití lipidové emulze jako první pomoc
při i.v. aplikaci LA!**

Ke stažení

Svodná
anestezie

Definice

Rozdělení

Lokální
anestetika

Příprava

SA blok

EPI blok

Periferní bloky

Shrnutí

Ke stažení

<http://goo.gl/2cFrm>